

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/305/2019
Identifikačné číslo spisu:	2110206351
Dátum vydania rozhodnutia:	28.01.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:2110206351.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ P. Z. D., bývajúceho v L., M. R. N. XXXX/XX, 2/ N. D., bývajúceho v L., C. XX, a 3/ N. N., bývajúceho v C., T. XXXX/XX, zastúpených PhDr. JUDr. Jaroslavou Balážiovou, advokátkou so sídlom v Trnave, Dolné Bašty 2, proti žalovaným 1/ E. D., bývajúcemu v C., Q. XX, 2/ C. D., bývajúcej v C., Z. XXX/II-X, a 3/ Q. H., bývajúcej v C., F. XXXX/X, zastúpených JUDr. Gabrielom Blehom, advokátom so sídlom v Bratislave, Martinčekova 16, o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Trnava sp. zn. 36C/48/2010, o dovolaní žalobcov 1/ až 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 7. novembra 2018 sp. zn. 26Co/237/2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 7. novembra 2018 sp. zn. 26Co/237/2016
a rozsudok Okresného súdu Trnava z 20. mája 2016 č. k. 36C/48/2010-418 z r u š u j e a v e c v r a c i a
Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) ostatným rozsudkom z 20. mája 2016 č. k. 36C/48/2010-418 zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcov 1/ až 3/ (ďalej spolu aj „žalobcov“) a žalovaných 1/ až 3/ (ďalej spolu aj „žalovaných“) k bližšie označenej nehnuteľnosti reálnou delbou tak, že na základe geometrického plánu znalca Ing. Štefana Špačka zo 4. novembra 2015, tvoriaceho súčasť rozsudku, do výlučného vlastníctva každému z jednotlivých účastníkov sporových strán prikázal bližšie označené novovytvorené nehnuteľnosti. Rozhodnutie o trovách konania si súd vyhradil na rozhodnutie po právoplatnosti konania vo veci samej.

1.1. Z výpisu z Katastra nehnuteľností mal prvostupňový súd preukázané, že účastníci konania sú podielovými spoluvlastníkmi bližšie označenej nehnuteľnosti (orná pôda), pričom každému zo žalobcov patrí rovnaký spoluvlastnícky podiel 1/8-ina, žalovanému 1/ patrí spoluvlastnícky podiel 3/8-iny a žalovaným 2/ a 3/ každej 1/8-ina. Pred podaním návrhu na súd k dohode spoluvlastníkov o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva nedošlo. Prednostným spôsobom vyporiadania je reálne rozdelenie veci, pričom zo znaleckého posudku č. 13/2011 ako aj č. 15/2015 a výpovede znalca mal

prvostupňový súd preukázané, že reálne delenie spornej parcely je možné.

1.2. Vychádzajúc z veľkosti podielov a účelného využitia veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že najvhodnejšie riešenie je rozdelenie pozemku pozdĺžne od už existujúcej verejnej komunikácie a zohľadňujúc tento právny záver súd aj zadal znalcovi Ing. Špačekovi vypracovať znalecký posudok a geometrický plán. Znalec pri rozdelení pozemku nezohľadňoval územný plán, resp. schválenú urbanistickú štúdiu z toho dôvodu, že súd mu to ani nezadal, nakoľko úlohou znalca nebolo (tak ako tomu bolo pri predchádzajúcom znaleckom posudku č. 13/2011) navrhnúť spôsob rozdelenia pozemku po zohľadnení relevantných skutočností (ktorou podľa názoru navrhovateľov je aj urbanistická štúdia), ale úlohou znalca bolo iba výlučne technicky, odborne rozdeliť vyporiadavaný pozemok podľa spôsobu už určeného súdom.

1.3. Ďalej uviedol, že účastníci nezdôvodnili a sami nenavrhli (pred vypracovaním geometrického plánu), kto má záujem prideliť, ktorý konkrétny novovytvorený pozemok. V tomto ohľade dodal, že v priebehu konania (súd) opakovane účastníkom zdôraznil, že bolo predovšetkým na nich samých, aby aj mimosúdne prejavili čo možno najväčšiu snahu o kompromisné riešenie vyporiadania podielového spoluvlastníctva, nakoľko súdom určené rozdelenie sa nemusí každej so strán javiť ako vhodné a najoptimálnejšie. Za týmto účelom súd poskytol účastníkom dostatočne dlhý priestor na možné mimosúdne doriešenie sporu, ktorý však účastníci (bez ohľadu na stranu) nevyužili. Súd má za to, že v prípade väčšej obojstrannej snahy o mimosúdne doriešenie sporu bolo možné takúto dohodu o rozdelení pozemku nájsť a vec čo možno najrýchlejšie ukončiť.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov rozsudkom zo 7. novembra 2018 sp. zn. 26Co/237/2016 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Odvolací súd na prejednanie veci nariadil odvolacie pojednávanie [§ 385 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], pretože považoval za potrebné doplniť dokazovanie ohľadom spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie vo vzťahu k vyporiadaniu podielového spoluvlastníctva spôsobom zodpovedajúcim veľkosti podielov, ale zároveň aj účelnému využitiu veci vzhľadom na veľkosť podielov jednotlivých spoluvlastníkov. Podľa jeho názoru sa logicky nedalo dospieť k tomu, aby každý zo spoluvlastníkov dostal výmeru stavebného pozemku v časti pozemku - parc. č. XXXX/X - orná pôda vo výmere 17.264 m², ktorý bol v územnom pláne obce určený na zastavanie. Odôvodnenie prvostupňového rozhodnutia ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku, je v ňom vysvetlené, z ktorých dôkazov pri rozhodovaní vychádzal aj ako vec - zistený skutkový stav - právne posúdil. Stranám neodňal možnosť konať pred súdom a to, že neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv, či požiadaviek strany, ktorá je nespokojná s právnymi závermi, nemalo za následok porušenie práva žalobcov na spravodlivý súdny proces.

2.2. Odvolací súd napriek uvedenému dal v odvolacom konaní možnosť žalobcom, aby kvalifikovane navrhli spôsob vyporiadania podielového spoluvlastníctva, keďže sporové strany nemali proti zrušeniu podielového spoluvlastníctva žiadne námietky, a to v súlade s tým, aby sa vzhľadom na veľkosť ich spoluvlastníckych podielov, ako aj spoluvlastníckych podielov žalovaných dostalo všetkým spoluvlastníkom hodnotovo rovnakej výmery vyporiadavaného pozemku. Teda aby sa všetkým spoluvlastníkom dostalo výmery zodpovedajúcej ich spoluvlastníckemu podielu a to aj v časti, kde územný plán obce počíta so stavebnými pozemkami, aby mohol každý spoluvlastník nadobudnúť pri rozdelení predmetnej nehnuteľnosti takú výmeru pozemku, ktorá je potrebná na výstavbu (samostatne stojacich) rodinných domov a zároveň aj výmeru zodpovedajúcu veľkosti spoluvlastníckeho podielu v časti nestavebného pozemku, prípadne, aby navrhli aj finančnú kompenzáciu toho spoluvlastníka, ktorý by mal nadobudnúť vec nižšej hodnoty (nestavebný pozemok). Žalobcovia však súdu nepredložili takéto návrhy, ktoré by akceptovali vyššie uvedené kritériá a ktoré by za splnenia týchto kritérií bolo možné prevziať do rozsudového výroku.

2.3. V závere odvolací súd uviedol, že výmera najmenších stavebných pozemkov je od 300 do 400 m² a sú určené hlavne na radovú zástavbu, pričom minimálna šírka takejto parcely, ktorá umožňuje dobré dispozičné riešenie budúceho rodinného domu je od 6,5 m s tým, že dom bude navrhnutý na celú šírku parcely.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“), a to podľa § 420 písm. f/ CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP, ktoré zákonné ustanovenia následne odcitovali. Po opise a rekapitulácii doterajšieho priebehu konania dovolateľa v podstatnom v časti IV. bod 3. dovolania uviedli, že napádajú „porušenie svojich práv na spravodlivý proces nedostatočným a nepresvedčivým odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu“. V tomto ohľade uviedli, že konštatovanie odvolacieho súdu v bode 30 jeho dôvodov (pozri bod 2.3.) je pre žalobcov „prekvapivým meritórnym rozhodnutím“. V časti IV. body 5. až 8. dovolania žalobcovia nesúhlasili s novým geometrickým plánom Ing. Špačka (žalovaným súd prikázal tri najširšie časti a žalobcom tri najužšie časti, na ktorých sa navyše nachádza ovocný sad založený inou treťou osobou). Podľa ich názoru mal súd prihliadnuť nielen na veľkosť podielov, ale aj na účelné využitie veci. Časť sporného pozemku je určená na zastavanie. Pozemky, ktoré boli prikázané žalobcom nie sú pre nich účelne využiteľné. Naopak žalovaný 1/, ktorému o stavebné pozemky nikdy nešlo, získal spolu s dcérami pás dlhý 49,21 m, z ktorého si dokážu vytvoriť tri stavebné pozemky široké 15 m a ďalšie 4 m im zostane na prechod na zadnú časť parcely, na ktorej žalovaný 1/ podľa jeho slov hospodári. Žalobcovia poukázali aj na odlišné stanovisko sudcu odvolacieho súdu. V časti V. dovolania navrhli, aby najvyšší súd zrušil rozhodnutia nižších súdov a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a žalobcom priznal náhradu trov konania.

4. Žalovaní vo svojom vyjadrení k dovolaniu navrhli, aby najvyšší súd dovolanie odmietol. V podstatnom poukázali na správnosť a zákonnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Uviedli, že sporný pozemok je v súčasnosti stále vedený ako orná pôda, takže úvahy o zmene časti tohto pozemku na stavebný pozemok sú predčasné a v danom spore nie právne významné.

4.1. Žalovaný 1/ v ďalších dvoch reakciách poukázal na rodinné okolnosti pri získaní spornej nehnuteľnosti sporovými stranami.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie podané podľa § 420 písm. f/ CSP je prípustné a tiež dôvodné.

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú uvedené v § 420 a § 421 CSP.

7. Žalobcovia vyvodzovali prípustnosť svojho dovolania (aj) z § 420 písm. f/ CSP (bod 3), v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady znátočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcov, že v konaní došlo k nimi tvrdenej vade znátočnosti.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných

procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu (čo logicky predpokladá riadne predvolanie na pojednávanie), právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu (1Cdo/166/2018, 2Cdo/19/2019, 3Cdo/150/2018, 4Cdo/27/2018, 5Cdo/21/2018, 7Cdo/27/2019, 8Cdo/181/2018), teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 125/1999 a rozhodnutia 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (1Cdo/166/2018, 2Cdo/19/2019, 3Cdo/150/2018, 4Cdo/27/2018, 5Cdo/21/2018, 7Cdo/27/2019, 8Cdo/181/2018, 1VCdo/2/2017). Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

11. Žalobcovia vytýkali nižším súdom nedostatočnú preskúmateľnosť ich ostatných meritórnych rozhodnutí (najvyšší súd indikoval takto namietanú zmätočnosť z celkového kontextu podaného dovolania aj s použitím výkladového pravidla podľa § 124 ods. 1 CSP, pozn.). K otázke právnych dôsledkov nepreskúmateľnosti rozhodnutia bolo najvyšším súdom prijaté zjednocujúce stanovisko R 2/2016. V zmysle prvej vety tohto stanoviska nepreskúmateľnosť rozhodnutia je vadou konania odlišnou od zmätočnosti, ktorá nezakladá prípustnosť dovolania. V druhej vete stanoviska sa konštatuje, že (len) výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania. Toto stanovisko je dovolacími senátmi najvyššieho súdu považované za aktuálne aj v súčasnosti (1Cdo/228/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/92/2018, 4Cdo/59/2017, 5Cdo/45/2018, 6Cdo/37/2017, 7Cdo/141/2017, 8Cdo/49/2017).

12. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu mal v danom prípade procesný postup odvolacieho (i prvostupňového) súdu znaky procesnej vady konania, na ktorú sa vzťahuje druhá veta predmetného stanoviska.

13. Žalobcovia sa podaným návrhom domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k bližšie označenej nehnuteľnosti (pôvodne ornej pôdy, časť ktorej bola územným plánom určená na zastavanie). Návrh pôvodne smeroval (iba) proti žalovanému 1/, väčšinovému (5/8) spoluvlastníkovi pozemku, ktorý v priebehu súdneho konania (po zrušení prvého prvostupňového rozsudku odvolacím súdom, pozn.) daroval zo svojho podielu po 1/8 svojim dvom dcéram (žalované 2/ a 3/). Súd prvej inštancie svojím pôvodným rozsudkom z 12. októbra 2012 zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo žalobcov a žalovaného 1/ reálnou delbou tak, že na základe geometrického plánu znalca Ing. Vojtecha Bindera do výlučného vlastníctva každému z podielových spoluvlastníkov prikázal bližšie označený novovytvorený pozemok; znalec pri navrhovanom usporiadaní zohľadnil vytvorenie parciel vhodných na stavebné pozemky, nakoľko v územnom pláne obce sú tieto parcely určené na výstavbu. Odvolací súd svojím predchádzajúcim uznesením z 23. apríla 2014 zrušil prvostupňový rozsudok, keď mu v podstate

vytýkal, že vo svojom rozhodnutí nezohľadnil hodnotové rozdiely stavebnej a ornej pôdy. Prvostupňový súd v ostatnom rozsudku z 20. mája 2016 opätovne zrušil a vyporiadal podielové spoluvlastníctvo žalobcov a žalovaných reálnou deľbou tak, že na základe geometrického plánu znalca Ing. Štefana Špačka do výlučného vlastníctva každému z podielových spoluvlastníkov prikázal bližšie označený novovytvorený pozemok. Znalec Ing. Štefan Špaček (na rozdiel od zadania pre Ing. Vojtecha Bindera, pozn.) na základe požiadavky prvostupňového súdu už neprihliadal na skutočnosť, že časť sporného pozemku bol určený na zastavanie, ale pozemok (iba) technicky rozdelil, ako ornú pôdu. Odvolací súd ostatným rozsudkom tento prvostupňový rozsudok potvrdil.

14. Žalobcovia v podanom odvolaní namietali, že (i) prvostupňový súd v ostatnom rozsudku neakceptoval skutkový stav platnej územnoplánovacej informácie (časť pozemku bola určená na zastavanie), ktorý v zásade akceptoval pri svojom prvom rozsudku, a teda toto rozhodnutie je nespravodlivé, pričom (ii) nebolo zohľadnené ani to, že na im prikázanej časti sa nachádza ovocný sad v užívaní tretej osoby.

14.1. Touto argumentáciou žalobcov sa odvolací súd bližšie nezaoberal, hoci bola v posudzovanej veci významná, a nevyriešil ju predtým ani prvostupňový súd, ktorý síce najskôr komponent stavebného pozemku pri nariadení znaleckého dokazovania zohľadnil (prvé rozhodnutie), ale neskôr ho (nesprávne, pozn.) odmietol s tým, že predmetom vyporiadania je iba orná pôda (ostatné rozhodnutie). Je pritom zrejmé, že pokiaľ bola časť sporného pozemku zaradená územným plánom obce Cífer na výstavbu rodinných domov, potom určenie pozemku ako stavebného malo význam pri ocenení tejto časti pozemku (§ 43h ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb.). Odvolací súd v tejto súvislosti iba stroho konštatoval, že „sa logicky nedalo dospieť k tomu, aby každý zo spoluvlastníkov dostal výmeru stavebného pozemku ..., ktorý bol v územnom pláne obce určený na zastavanie“ (bod 2.2.). S (aj) uvedeným záverom v rámci odvolacieho rozhodnutia polemizoval jeden z členov odvolacieho senátu, ktorý k odvolaciemu rozhodnutiu podal odlišné stanovisko (č. l. 541 spisu), v rámci ktorého formuloval - podľa jeho názoru - spravodlivejšie riešenie vyporiadania. Dovolací súd nepovažuje uvedený argument odvolacieho súdu za relevantný a dostatočný pri postupe súdu aplikujúceho § 142 ods. 1 OZ, v rámci ktorého je súd povinný prihliadať nielen na veľkosť spoluvlastníckych podielov, ale aj na účelné využitie veci vzniknutej rozdelením. V posudzovanej veci totiž išlo o to, aby „každý zo spoluvlastníkov dostal výmeru stavebného pozemku“, ale išlo o to, aby súd (ak sa nedohodli sami spoluvlastníci a ak splnili všetky zákonné náležitosti) autoritatívne vyporiadal zrušené spoluvlastníctvo na základe riadne zisteného skutkového stavu. Spôsoby vyporiadania teda nevyčerpáva iba technické rozdelenie pozemku podľa veľkosti podielov. Odvolací súd rovnako formalisticky konštatoval, že aj v priebehu odvolacieho konania poskytol žalobcom priestor, aby kvalifikovane (t. j. aj formou geometrického plánu) navrhli taký spôsob vyporiadania, ktorý spravodlivo zohľadní pre všetkých spoluvlastníkov rozdelenie nielen ornej pôdy, ale i stavebných pozemkov (aj možnou formou finančného vyporiadania), čo neurobili (k tomu pozri aj bod 9 odlišného stanoviska disentujúceho sudcu). V neposlednom rade odvolací súd nijako nereagoval ani k odvolacej výhrade žalobcov uvedenej v bode 14 (ii).

14.2. Vyššie uvedené výhrady zopakovali žalobcovia aj v podanom dovolaní, keďže na ne podľa ich názoru odvolací súd nereagoval.

15. Na podklade vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že písomné vyhotovenie rozhodnutia odvolacieho súdu „neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie“. V zmysle druhej vety stanoviska R 2/2016 došlo teda v tomto smere k vade zmätočnosti namietanej dovolateľmi. Ich dovolanie je vzhľadom na to nielen procesne prípustné (§ 420 písm. f/ CSP), ale tiež dôvodné (§ 431 CSP), lebo je v ňom opodstatnene namietnuté, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15.1. V súlade s § 220 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie

súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

16. So zreteľom na dôvodne namietanú vadu zmätočnosti dovolací súd v súlade s jeho rozhodovacou praxou nepristúpil k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľov týkajúcej sa nesprávneho právneho posúdenia veci. Napriek skôr uvedenému najvyšší súd dáva do pozornosti, že žalobcovia v podanom dovolaní podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP jasne a zrozumiteľne nevymedzili relevantnú právnu otázku a ani neuviedli ustálenú prax dovolacieho súdu (v prípade § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP).

17. Vzhľadom na vyššie uvedené, dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a rovnakou vadou postihnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

18. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

19. Nad rámec veci dovolací súd opakovane uvádza, že „konanie o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva v zmysle § 142 Občianskeho zákonníka je judicium duplex, t.j. konaním, v ktorom súd nie je viazaný návrhom spoluvlastníka o spôsobe zrušenia i rozdelenia nehnuteľností, ale môže rozhodnúť aj inak (§ 216 ods. 2 CSP, pozn.) ... Pri zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva zákonná úprava trvá na tom, aby súd prihliadal na veľkosť spoluvlastníckych podielov a na účelné využitie veci. Zo systematiky právnej úpravy (§ 142 ods. 1 OZ od 1. januára 1992) vyplýva, že uvedené pravidlo sa má použiť na každý spôsob vyporiadania (pri reálnom rozdelení i prikázaní veci), mimo predaja veci. Pokiaľ ide o posúdenie možnosti uplatnenia prvého spôsobu vyporiadania spoločnej veci - jej reálneho rozdelenia, súd tu prihliada na veľkosť spoluvlastníckych podielov i na účelné využitie veci vzniknutej rozdelením. Prihliadnutie na veľkosť podielov neznamena, že v každom prípade súd bude rozdelenie veci podriaďovať aritmetickému vyjadreniu veľkosti podielov, ale ich účelnému využitiu. To znamena, že konečné rozdelenie z hľadiska účelu užívania nemusí vyjadrovať absolútnu mieru veľkosti spoluvlastníckeho podielu a do úvahy preto prichádza i finančná náhrada (reálne rozdelenie veci tzv. kombinovaným spôsobom vyporiadania). Pritom súd dbá, aby rozdelením nevznikli nefunkčné veci alebo aby pomer rozdelených vecí svojou veľkosťou nebol vo výraznom nepomere k veľkosti pôvodných podielov ... Pokiaľ ide o možnosť reálneho rozdelenia pozemkov, tu sa vychádza z posúdenia hľadísk územného plánovania, prístupu ku komunikáciám, a účelného technického spôsobu navrhovaného riešenia (2Cz/47/70) ... Odvolací súd vo svojom rozhodnutí pri rozdelení nehnuteľností (pozemkov) podriaďil účelnosť novovzniknutých parciel vo svetle vyjadrujúcom zachovanie absolútnej veľkosti spoluvlastníckych podielov a dôsledne sa nezaoberal okolnosťami ohľadom účelného využívania novovzniknutých vecí vlastními, t.j. ich funkčného využitia ..." (5Cdo/93/2010).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.